

سوالات درس شانزده مطالعات اجتماعی هشتم

ص ۹۸

- (۱) پس از هجوم مغولان به ایران چه کسانی با به جان خریدن خطرهای زیاد به مغولان نزدیک شدند؟ دانشمندان و بزرگان ایرانی .
- (۲) چرا پس از هجوم مغولان ، بزرگان و دانشمندان ایرانی به مغولان نزدیک شدند ؟
آنها می کوشیدند که خوی خشن و ویرانگر بیابانگردان مغول را مهار کنند و مانع خونریزی بیشتر شوند. بزرگان ایرانی همچنین تلاش می کردند که مغولان را با فرهنگ و تمدن ایرانی اسلامی آشنا کنند و راه و رسم کشورداری را به آنان بیاموزند
- (۳) **خواجه نصیرالدین طوسی که بود ؟** یکی از برجسته ترین عالمان دینی و فقیه بزرگ شیعی ایرانی بود که به عنوان مشاور هلاکوخان احترام بسیار یافت . او در جریان لشکرکشی هلاکو ، تلاش زیادی برای حفظ جان مردم و کاهش قتل و غارت های مغولان کرد .
- (۴) **رصدخانه مراغه توسط چه کسی و با تشویق چه کسی و به چه منظوری ساخته شد ؟**
یکی از کارهای ارزشمند خواجه نصیر، تشویق هلاکو به ساختن رصدخانه ی مراغه بود. این رصدخانه به همت خواجه، تبدیل به یک مرکز علمی و تحقیقاتی عظیم شد که منجمان و دانشمندان زیادی در آن فعالیت می کردند

ص ۹۹

- (۵) **خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی که بود و چه کرد ؟** یکی از سیاستمداران و دانشمندان نامدار ایرانی در دوره ی مغول ، خواجه رشیدالدین فضل الله بود که خدمات فرهنگی و اجتماعی فراوانی انجام داد. او به عنوان پزشک به دربار ایلخان راه یافت و علاقه ی بسیاری به عمران و آبادی و انجام کارهای خیریه داشت
  - (۶) **بنای ربع رشیدی به همت چه کسی ، چگونه و در کجا تأسیس شد؟** یک نمونه ی بسیار مهم بناهایی که خواجه رشیدالدین فضل الله ساخت بنای ربع رشیدی در تبریز بود که شامل مؤسسات مختلف مانند مسجد، مدرسه، بیمارستان، خانقاه و کتابخانه می شد.
- نکته:** خواجه رشیدالدین چندین کتاب در رشته های مختلف علمی نوشت که معروفترین آنها جامع التواریخ رشیدی است. این وزیر دانشمند نیز به دستور ایلخان مغول به قتل رسید

۷) **مغولان پیرو چه ادیانی بودند؟** عده ای از آنها به آیین گذشتگان خود اعتقاد داشتند و گروه دیگری پیرو آیین بودایی و دین مسیحیت بودند

۸) **چرا مبلغان بودایی و مسیحی در ترویج و گسترش آیین خود در ایران موفقیت چندانی کسب نکردند؟** زیرا مردم ایران اعتقاد محکمی به اسلام داشتند .

نکته: سرانجام بر اثر کوشش عالمان و وزیران ایرانی، ایلخانان به دین اسلام درآمدند و مسلمان شدند

۹) **اقدامات غازان خان را بنویسید؟** به تشویق و راهنمایی وزیر خود خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی اقدام به اصلاح امور اداری، مالی و قضایی کرد - برای عمران و آبادانی تبریز بسیار کوشید

۱۰) **در زمان غازان خان چه بناهایی ایجاد شد؟** در روزگار او شنب(گنبد) غازان در تبریز با دوازده بنای مهم مانند بیمارستان ، مسجد ، کاخ ، مدرسه، کتابخانه و ... بر پا شد .هم زمان در بسیاری از شهرها مسجدی بزرگ و در کنار آن گرمابه ای برای تأمین هزینه نگاهداری مسجد ساختند

۱۱) **سلطان محمد خدابنده(اولجایتو) که بود و چه کرد؟** سلطان محمد خدابنده (اولجایتو) جانشین غازان خان بود . او به پیشنهاد وزیرش خواجه رشیدالدین فضل الله ، پایتخت را به سلطانیه منتقل کرد و موجب آبادی آنجا شد

نکته: اولجایتو در شهر سلطانیه آرامگاهی برای خود بنا کرد که به گنبد سلطانیه معروف است و یکی از شاهکارهای معماری در جهان اسلام به شمار می آید

۱۲) **بناهای دوران ابوسعید آخرین ایلخان مغول از چه نظر کم نظیر هستند؟** این بناها از نظر عظمت و بلندی گنبدها و ایوان ها کم نظیر هستند . گچبری و کاشی کاری های زیبا و اعجاب انگیز بناهای مذکور ، حکایت از ذوق و نبوغ معماران ایرانی در آن زمان دارد

ص ۱۰۱

۱۳) چرا شاهرخ پسر تیمور ، راه پدر خود را در جنگ و خونریزی ادامه نداد؟ چون تحت تأثیر فرهنگ و تمدن ایران قرار داشت

نکته: در زمان شاهرخ ، هرات به پایتختی تیموریان انتخاب و به یکی از بزرگترین و باشکوه ترین شهرهای ایران تبدیل شد

۱۴) چرا در زمان شاهرخ تعداد زیادی از شاعران و هنرمندان به هرات آمدند؟ به سبب توجه و علاقه ی شاهرخ به ادب و هنر

۱۵) گوهر شاد که بود و چه کرد؟ گوهرشاد، همسر شاهرخ از زنان نیکوکار بود که به عمران و آبادی توجه داشت . او بناهای متعددی در هرات و مشهد ساخت که مسجد گوهرشاد در جوار حرم حضرت امام رضا(ع) یکی از آنهاست .

ص ۱۰۲

۱۶) در دوره تیموریان کدام هنرها شکوفا شد؟ هنر نگارگری (نقاشی) و خوشنویسی شکوفا شد

۱۷) شاهنامه ی بایسنقری چگونه اثری است ؟ یکی از نفیس ترین نسخه های کهن شاهنامه است که به سفارش بایسنقر میرزا، شاهزاده ی تیموری نگارگری و تذهیب شد . این اثر از نظر کتاب آرایبی و ارزش هنری ، اهمیت فراوانی دارد

موفق باشید - حسین پور - دبیر مطالعات اجتماعی